

SVENSKA
TAXIFÖRBUNDET

Svarttaxins framfart på Facebook

Maj 2018

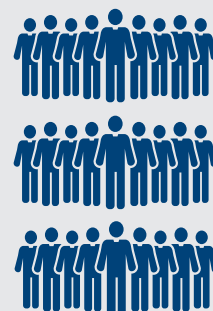
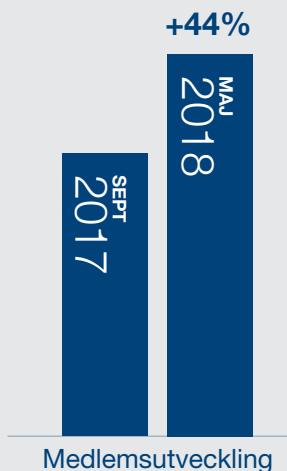

7 av 10
grupper växer

150
slutna svart-
taxigrupper i hela
Sverige

130 000
medlemmar

Fakta om svarttaxi på Facebook:

Över **150** företagslika slutna grupper

Förekommer i **var tredje** kommun

Cirka **130 000** anslutna medlemmar

Cirka **700 miljoner** kronor i omsättning per år

Medlemsantalet ökar i **7 av 10** kartlagda grupper

Sammanfattning

I september 2017 uppmärksammade Svenska Taxiförbundet förekomsten av slutna svarttaxigrupper med företagslik verksamhet på Facebook. Granskningen "Svarttaxins framfart på Facebook" visade att det fanns cirka 100 svarttaxigrupper som tillsammans samlade cirka 90 000 medlemmar. Enbart i Göteborg och Kungsbacka kunde vi visa att det fanns 20 000 anslutna medlemmar.

Sedan dess har frågan fått medial uppmärksamhet och väckt engagemang. För att undersöka om vår granskning haft en bromsande effekt och minskat antalet grupper och medlemmar har vi i denna rapport studerat eventuella förändringar i gruppernas medlemsantal samt om några nya grupper kommit till.

Vi kan genom denna granskning visa att de illegala svarttaxitjänsternas omfattning växer. Svarttaxigrupperna växer både till antalet och till mängden anslutna medlemmar. Idag finns det cirka 150 slutna svarttaxigrupper med totalt cirka 130 000 medlemmar. Det är en tillväxt med 40 000 medlemmar på bara ett halvår, vilket motsvarar hela Kalmar kommuns befolkning. Cirka 75 procent av de tidigare identifierade svarttaxigrupperna har haft en tillströmning av medlemmar. Störst ökning finner vi i Luleå, Gävle och Umeå. Städer som utmärkte sig i vår förra rapport var Göteborg och Kungsbacka. I dessa områden har svarttaxigrupperna cementerat sin roll och fortsätter att vara ett påtagligt hot mot den seriösa och lagliga taxinäringen.

Svarttaxigrupperna omsätter hundratals miljoner varje år, vilket bidrar till att den svarta ekonomin växer samtidigt som den seriösa taxinäringen riskerar att slås ut.

The collage consists of several newspaper clippings:

- Svenska Dagbladet:** "Svarttaxi bokas i slutna grupper på Facebook".
- Gefle Dagblad:** "Enkelt att få tag i svarttaxi i Gävle".
- Vlt:** "Facebook nytt hem för svarttaxiverksamhet", "Samåk gärna, men avstå svarttaxin hem från krog", "Misstänkt svarttaxiförmedlar oror polisen", "Svarttaxi allt vanligare - bokas via Facebook".
- Östersunds Tidning:** "Trafiken med svarttaxi har exploderat".
- Other clippings:** "Svarttaxi bokas i slutna grupper på Facebook" (top left), "Enkelt att få tag i svarttaxi i Gävle" (middle right), "Misstänkt svarttaxiförmedlar oror polisen" (bottom left).

En digital jätte - utan ansvar

Den svenska taxibranschen har under lång tid hotats av osund konkurrens som bygger på fusk med skatter och bidrag. Skatteverket har med tiden fått ökade anslag av regeringen för att skärpa kontrollen av arbetsgivare som inte följer de lagar och regler som gäller. Uppgörelser och betalningar rör många illegala tjänster som nu flyttar från gator och torg till slutna grupper i sociala medierum, som varken myndigheter eller polis kan kontrollera. Fuskets finnar ständigt nya vägar. Det finns en överhängande risk att myndigheterna inte hinner uppmärksamma problemet innan det är för sent.

Svenska Taxiförbundet företräder närmare 4 500 anslutna taxiföretag, vilket motsvarar cirka 70 procent av taxibranschen. Svarttaxigruppernas framfart på Facebook är ett exempel på hur en hel bransch försöker

synliggöra ett växande problem, utan att ansvariga politiker eller beslutsfattare tar varningssignalerna på allvar.

Den organiserade svarttaxin växer på den sociala plattformen Facebook. De slutna grupperna erbjuder obeskattade taxitjänster dygnet runt, under årets alla dagar. Det är en illegal verksamhet som tjänar pengar på att människor i hela landet behöver förflytta sig. Sedan Förbundet presenterade sin första granskning, för cirka sex månader sedan, har Facebook inte gett någon respons. Istället tillåts de företagsliknande svarttaxigrupperna fortsätta växa på plattformen och därmed stimulera den svarta ekonomin i stora delar av landet. Att dessa grupper tillåts utarma den seriösa taxinäringen och i förlängningen vår allmänna välfärd är därför mycket allvarligt.

Svarttaxi från Kiruna till Trelleborg

På den sociala plattformen Facebook finns idag över 150 slutna företagsliknande svarttaxigrupper, från Kiruna i norr till Trelleborg i söder. Gruppernas villkor och karaktär har studerats för att avgöra om de anses bedriva svarttaxiverksamhet eller ej. Förbundet har gjort en försiktig bedömning av problemets omfattning och därför utelämnat grupper som marknadsför och beskriver sig som samåkning.

Av de företagsliknande svarttaxigrupper som Svenska Taxiförbundet tidigare identifierat, har fler än sju av tio ökat i medlemsantal. I Luleå, Gävle och Umeå har medlemsantalet ökat med mellan 1000-1500 medlemmar per stad, detta under endast ett halvår. Bara i Gävle finns det idag fyra slutna svarttaxigrupper. I Göteborg och Kungsbacka finns närmare

tio svarttaxigrupper. Det är tydligt att de företagslika svarttaxigrupperna har cementerat sin roll på många orter i Sverige och är därför ett ännu större hot mot den seriösa taxinäringen än vad som tidigare befarats. Ett exempel är det lokala taxiföretaget i Marks kommun som inte längre bedriver taxiverksamhet under fredagar, eftersom slutna svarttaxigrupper på Facebook tagit över verksamheten.¹

I denna granskning har Förbundet identifierat ytterligare 50 svarttaxigrupper som tidigare varit okända. De har antingen skapats det senaste halvåret eller varit inaktiva tidigare. Organiserad svarttaxi förekommer troligen även i många fler Facebookgrupper, men dessa grupper uttrycker inte lika tydligt att deras primära syfte är att bedriva sådan verksamhet.

¹ <http://markbladet.se/?artikel=201705171054087742>

Tio städer står för cirka 50 procent av det totala medlemsantalet för svarttaxigrupper på Facebook.

Medlemmar per 1000 invånare

1	Ljusdal	147
2	Luleå	90
3	Mark	78
4	Hudiksvall	67
5	Kunnsbacka	44
6	Gävle	42
7	Sundsvall	40
8	Göteborg	40
9	Skellefteå	39
10	Stockholm	13

Top 10 står för cirka 65 000 medlemmar.

Fusket hittar nya vägar

Det är inte troligt att förekomsten av svarttaxigrupper på digitala plattformar är begränsat till Facebook. Chattapplikationer som WhatsApp, som även det ägs av Facebook, erbjuder så kallad obruten kryptering. Det betyder att endast användare och mottagare i särskilt inbjudna grupper kan läsa och ta del av meddelanden. Polisen har tidigare meddelat att denna typ av kommunikationsmedel ofta används för kriminell verksamhet, samtidigt som bristen på insyn försvårar utrednings-

arbetet.² Användningen av denna typ av kommunikationsmedel är utbredd och har ett starkt fäste bland stora delar av befolkningen. En majoritet av personer mellan 26-35 år använder det digitala chattprogrammet WhatsApp. Motsvarande siffra för personer i åldrarna 16-25 år är cirka 30 procent. Det är därför rimligt att anta att en stor del av den organiserade svarttaxin också befinner sig på liknande plattformar.

Skattebortfallet motsvarar kostnaden för 700 sjuksköterskor – per år

I den granskning som Svenska Taxiförbundet genomförde under 2017 uppskattades den totala omsättningen för svarttaxi på Facebook till närmare en halv miljard. Med en generell beräkningsmodell (där skattekostnaderna har räknats bort från jämförpriset på 344 kronor) kan skattebortfallet per resa beräknas.³ Vår beräkning bygger på att 10 procent av totalt 130 000 medlemmar i de slutna svarttaxigrupperna erbjuder tre resor i veckan. Beräkningsmodellen visar att

den totala omsättningen för svarttaxigrupperna på Facebook uppgår till cirka 700 miljoner kronor. Det betyder att det totala skattebortfallet, enbart för den illegala svarttaxiverksamheten uppgår till cirka trehundra miljoner kronor. Skattebortfallet motsvarar kostnaden för cirka 700 sjuksköterskor per år. Det är tydligt att den illegala taxiverksamheten omsätter stora summor som istället skulle kunna gå till vår gemensamma välfärd och trygghet.

Beräkningsmodell: Skattebortfall för svarttaxigrupper i Sverige

Jämförpris	344 kr
Obetald moms (6 %)	19 kr
Obetald arbetsgivaravgift (31.4)	78 kr
Obetalad inkomstskatt (33 %)	81 kr
Förlorad skatteintäkt per jämförsresa	179 kr
Totalt skattebortfall (3*4*12*13000*179)	≈ 335 000 000 kr
Kostnad att anställa en sjuksköterska på heltid:	448 440 kr

² <https://www.svd.se/hemliga-chattar-forsvarar-for-polis>

³ Där skattekostnaderna har räknats bort från jämförpriset på 344 kronor

Taxinäringen är samhällsbärare

På sikt drabbar utvecklingen av svarttaxi hela samhället. När den seriösa taxinäringen slås ut av osund konkurrens går samhället också miste om skolskjutsar, färdtjänster och taxiförarnas möjlighet att försörja sig. Behovet av resor ökar i takt med att befolkningen växer. Då behövs fler alternativ som främjar en enklare och grönare resa och som underlättar för fler att ta sig till och från kollektivtrafikens noder. En sund och blomstrande taxibransch är viktig för att hela Sverige ska ha tillgång till mobila färdmedel. Taxi är också en viktig samhällsbärare. Det gäller inte minst som resealternativ för de som idag behöver äga en egen bil för att klara sina resor på ett bra sätt. Regeringens klimatmål om en fossil oberoende fordonsflotta till år 2030 och att utsläppen från vägtrafiken ska vara noll till år 2050 behöver konkreta lösningar redan idag. Svenska Taxiförbundet anser att en skattereduktion för taxi, liknande ett Rut-avdrag, skulle bidra både till att klimatmålen kan nås snabbare och att den svarta taxiverksamheten skulle mista sina resenärer. Med billigare laglig taxi skulle den svarta marknaden mista sina kunder – för gott.

SVENSKA
TAXIFÖRBUNDET

Claudio Skubla
Förbundsdirektör
Svenska Taxiförbundet

Irene Fällström
Kommunikationschef
Svenska Taxiförbundet

Kontakt

Claudio Skubla,
Förbundsdirektör
claudio.skubla@taxiforbundet.se
073 635 02 25

Irene Fällström,
Kommunikationschef
irene.fallstrom@taxiforbundet.se
072 402 69 55

